



Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 43/2024)

София, 13 ноември 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 07.11.2024 г.	3
1.1	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	4
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	5
4.	Цени	5
4.1	Зърнени и маслодайни култури	5
4.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 07.11.2024 г.

1.1 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

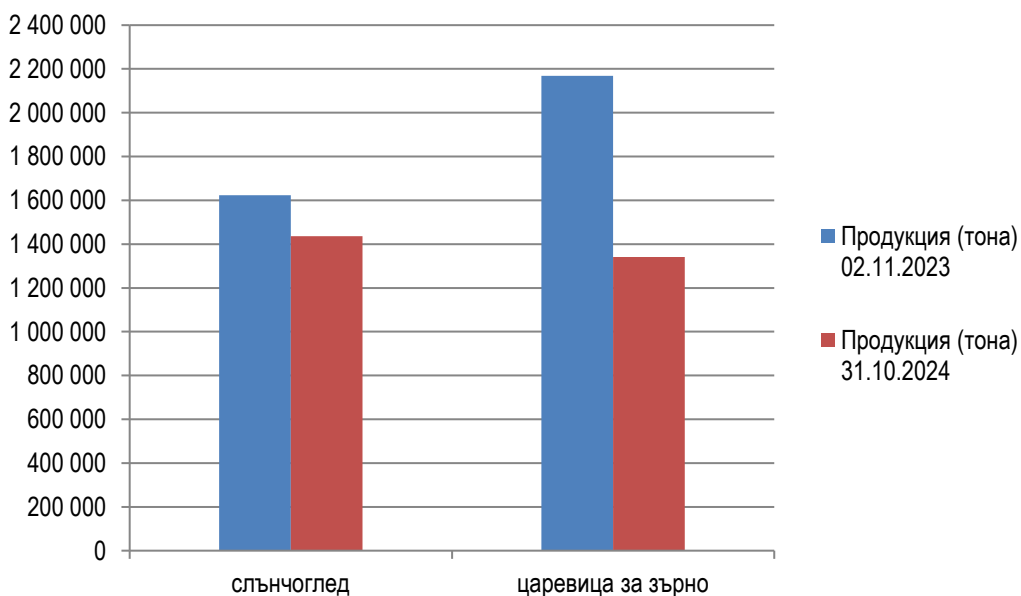
Според оперативните данни към 7 ноември 2024 г., производството на слънчоглед от реколта `2024 е с 11,5% по-малко на годишна база, а при царевицата за зърно намалението достига 38,1%. Основна причина за понижение на продукцията от пролетниците през настоящата година са неблагоприятните климатични условия, довели до спад на средните добиви от единица площ.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 07.11.2024 г., ха

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 039	921 805	860 039	921 379	1 623 214	1 436 327	189	156	7,2%	7,1%	-11,5%	-17,5%
царевица за зърно	534 872	510 112	521 173	496 979	2 193 459	1 357 418	421	273	-4,6%	-4,6%	-38,1%	-35,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 07.11.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.



1.2 Площи и производство на тютюн

Вследствие на увеличение както на размера на реколтираните площи, така и на средните добиви от декар, производството на тютюн от типовете „Виржиния“ и „Бърлей“ бележи ръст от съответно 34,3% и 45,1% спрямо предходната 2023 г. Събраното количество Ориенталски тютюн е с 9,7% под миналогодишното.

Площи и производство на тютюн към 07.11.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 282	2 083	3 512	3 173	154	152	-8,7%	-8,7%	-9,7%	-1,3%
Тютюн-Виржиния	431	469	431	469	712	956	165	204	8,8%	8,8%	34,3%	23,6%
Тютюн-Бърлей	140	192	140	192	295	428	211	223	37,1%	37,1%	45,1%	5,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат по-голямо производство на полски домати (с 33,5%) и пипер (3,4%) спрямо година по-рано. И при двете култури се отчита нарастване на продуктивността от декар, при домати – в съчетание с увеличение и на реколтираните площи. На този етап прибраните количества картофи и зеле изостават съответно с 9,4% и 19,1% на годишна база.

Общото производство на оранжерийни домати за периода от началото на 2024 г. досега е с 30,1% под нивото отпреди една година, а това на оранжерийни краставици – с 10%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 07.11.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	7 483	6 629	6 777	6 303	114 826	104 017	1 694	1 650	-11,4%	-7,0%	-9,4%	-2,6%
Зеле	1 412	1 469	1 068	938	20 384	16 499	1 909	1 759	4,0%	-12,2%	-19,1%	-7,9%
Пипер на открито	2 248	2 277	2 246	2 246	37 694	38 970	1 678	1 735	1,3%	0,0%	3,4%	3,4%
Домати на открито	2 151	2 552	2 148	2 524	49 836	66 513	2 320	2 635	18,6%	17,5%	33,5%	13,6%
Домати в оранжерии	533	521	532	510	55 459	38 764	10 425	7 601	-2,3%	-4,1%	-30,1%	-27,1%
Краставици в оранжерии	427	423	423	419	50 027	45 024	11 827	10 746	-0,9%	-0,9%	-10,0%	-9,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Към 7 ноември 2024 г. продукцията от десертно грозде, сливи, малини, орехи и круши е с между 2,2% (десертно грозде) и 22,4% (круши) над отчетената по същото време на миналата година. За това допринасят повишените средни добиви от декар, като

при сливите, орехите и крушите се отчита и по-голям размер на реколтираните площи. Засега по-малко са прибраните количества винено грозде (с 13,1%) и ябълки (с 15,8%).

Площи и производство от трайни насаждения към 07.11.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	09.11.2023	07.11.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 273	4 116	3 900	3 563	38 780	32 668	994	917	-3,7%	-8,6%	-15,8%	-7,7%
круши	558	625	550	616	2 900	3 551	527	576	12,0%	12,0%	22,4%	9,3%
сливи	8 935	9 212	8 935	9 171	54 156	56 301	606	614	3,1%	2,6%	4,0%	1,3%
орехи	8 053	8 549	7 076	7 810	5 828	7 088	82	91	6,2%	10,4%	21,6%	11,0%
малини	1 752	1 737	1 752	1 737	6 305	6 593	360	380	-0,9%	-0,9%	4,6%	5,6%
лозя винени	29 227	28 243	29 150	28 091	148 627	129 209	510	460	-3,4%	-3,6%	-13,1%	-9,8%
лозя десертни	2 695	2 586	2 694	2 586	12 373	12 642	459	489	-4,0%	-4,0%	2,2%	6,5%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Есенна кампания

Сеитбата на основните есенни зърнени и маслодайни култури се движи с изпреварващи темпове в сравнение с година по-рано, като по последни оперативни данни увеличението на засетите площи варира от 3,6% при пшеницата до 20,8% при тритикалето.

Засети площи с есенници към 07.11.2024 г. (ха)

	09.11.2023	07.11.2024	Изм., %
пшеница	897 887	930 291	3,6%
ечемик	117 360	125 940	7,3%
маслодайна рапица	93 607	102 522	9,5%
ръж	3 408	3 571	4,8%
тритикале	7 061	8 530	20,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 40/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. август 2024 г.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 6 ноември 2024 г. средните изкупни цени на основните зърнени култури в

страната отбелязват корекция в посока надолу, в рамките на 0,3% (фуражна пшеница и царевица) - 1,5% (ечемик) на седмична база, докато тази на слънчогледа се покачва с 0,6%.

**Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури
към 06.11.2024 г., лв./тон без ДДС**

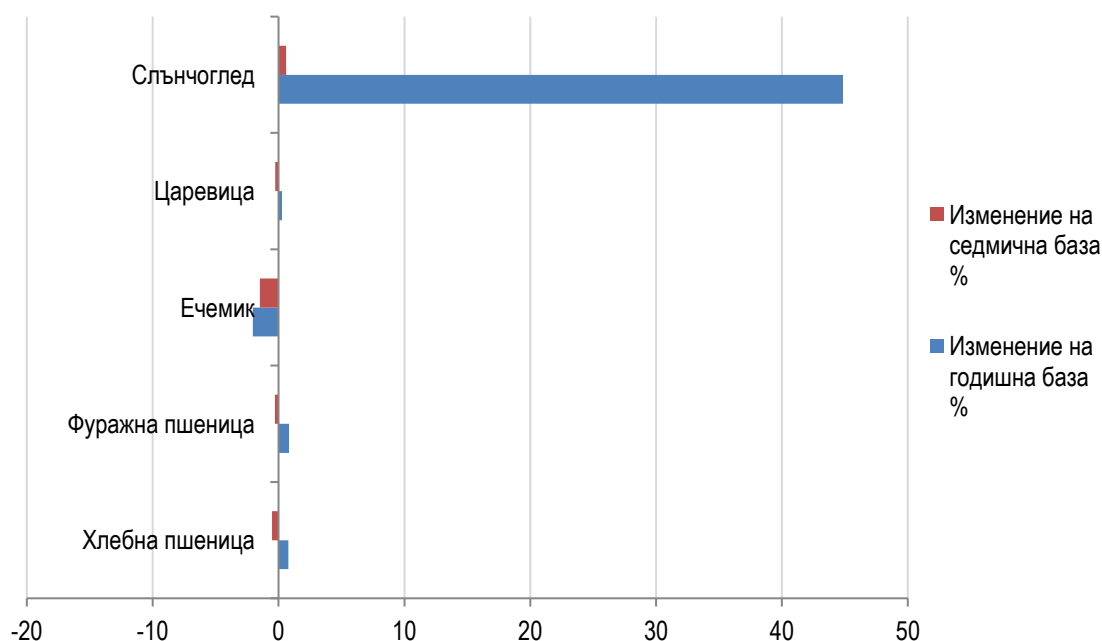
	08.11.2023	30.10.2024	06.11.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	384	389	387	0,8	-0,5
Фуражна пшеница	360	364	363	0,8	-0,3
Ечемик	342	340	335	-2,0	-1,5
Царевица	379	381	380	0,3	-0,3
Слънчоглед	678	976	982	44,8	0,6
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнявайки с аналогичния период на 2023 г., слънчогледът е поскъпнал с 44,8%. Леко увеличение на цените на годишна база е налице при пшеницата (с 0,8% както за хлебната, така и за фуражната) и царевицата (с 0,3%), а намаление – единствено при ечемика (с 2%).

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури
към 06.11.2024 г.**



4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови отклонения при предлагането на едро на основни плодове и зеленчуци на тържищата са изцяло в посока на увеличение. Средните цени на едро на картофи, зеле, оранжерийни домати и краставици, десертно грозде и ябълки са с между 3,5% (картофи) и 11,9% (ябълки) над отчетените за предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.11.2024 г., лв./кг

	10.11.2023	01.11.2024	08.11.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,32	1,15	1,19	-9,8	3,5
домати (оранжерийни)	3,48	3,03	3,24	-6,9	6,9
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,50	2,57	2,78	11,2	8,2
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,71	1,84	*	-	-
пипер (червен)	2,09	2,24	*	-	-
зеле	0,93	1,06	1,10	18,3	3,8
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	*	1,59	1,78	-	11,9
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	2,36	2,49	2,69	14,0	8,0

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 8 ноември 2024 г. оранжерийните краставици, десертното грозде и зелето се продават на по-високи цени, отколкото по същото време на миналата година, съответно с 11,2%, 14% и 18,3%. Същевременно, картофите са поевтинели с 9,8%, а оранжерийните домати - с 6,9%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 08.11.2024 г.**

